

BELÜGYMINISZTERIUM
III/I. Csoportfőnökség

67-27-1 /1979.

Szigorúan titkos!

7.sz.pld.

A MINŐSÍTÉS MEGSZÚNT
a 2003. évi III. tv. 12. § (8)
bekezdésére figyelemmel.

A BM III. FŐCSOPORTFŐNÖKHELYETTESÉNEK

1/79
.....sz. INTÉZKEDÉSE

a BM III/I. Csoportfőnökség személyi állományának nyelv-
képzése és az azzal kapcsolatos szervezési kérdésekre.

B u d a p e s t, 1979. július 16-án

A BM III/I. Csoportfőnökség szakmai feladatainak elvégzéséhez feltétlenül szükséges a személyi állomány magas szintű nyelvtudása. Követelményként támasztandó legalább egy nyugati nyelv felsőfoku, pontos, árnyalt - szilárd nyelvtani ismereteken alapuló, tárgyalóképes alkalmazási tudása és folyamatos szinten tartása, a hazai munka körülményei között is.

A személyi állomány nyelvi végzettsége általában megfelel a követelményeknek, felkészültségének hiányosságai azonban nehézséget okoznak a hirszerző munkában, a magasabb teljesítmény, konspirációs és kapcsolati szempontokból egyaránt. Szükséges ezért, hogy a hirszerző tisztek szakmai munkájuk mind jobb végzéséhez a kívánt szinten ismerjék a nyelvet.

A belügyminiszter elvtárs 10/1978.sz. utasításának megfelelően a BM III/I. Csoportfőnökség nyelvi képzésével, továbbképzésével kapcsolatban az alábbi intézkedést adom ki:

- A hirszerzéssel szemben támasztott követelményeket figyelembe véve, következetesen biztosítani kell a fenti nyelvtudáshoz szükséges tanulmányi kereteket, körülményeket, feltételeket és eszközöket.

ÁBTL - 1.11.1. - II. s. - 45-9/47/1979. /1

45-9/47/As. (283) hírcsatorna-a III. szf. körlevele is

(17)

15. sz.

- A jelenleg sok részre tagolt nyelvképzést szervezettebbé, a legkorszerűbb tananyagok és módszerek alkalmazásával egységessé kell tenni. Ehhez a csoportfőnökség mindenkor adja meg a szükséges segítséget azoknak a tanintézeteknek, amelyek állománya nyelvtanítását végzik.
- Esetenként igénybe kell venni az anyanyelvi környezetű idegen nyelvi tanulás lehetőségeit.
- A nyelvtudás fokának megállapítása céljából a csoportfőnökségen minősítő vizsgabizottságokat kell létrehozni az illetékes belügyi tanintézet irányításával és a minősítésnek megfelelően kell a nyelvtudási pótlék összegét meghatározni, vagy szüneteltetni.
- A megszerzett nyelvtudás szinten tartásának biztosítása céljából a hirszerző tisztek kötelesek önképzésükkel törődni.

I.

Nyelvtudási követelmény

A 26/1977.sz. belügyminiszteri parancs végrehajtása - amely a személyi állománnyal szemben támasztott követelményt szabályozza - 1978-ban személyre szólóan megtörtént, azonban a további folyamatos végrehajtása szükségessé teszi az egyes szakterületeken, illetve beosztásokban a nyelvtudási követelmény egységes meghatározását. Ezért az 1979.január 1. után a folyamatosan állományba kerülő hirszerző tisztekkel közölni kell a vele szemben támasztandó nyelvtudási végzettségi követelményt is.

A fentiek alapján:

- 1./ legalább egy nyugati nyelvből tárgyalóképes tudással kell rendelkezniük:
  - az operatív osztályokon és önálló alosztályokon az osztályvezető, osztályvezetőhelyettes, alosztályvezető; kiemelt főoperatív és főoperatív beosztottaknak,
- 2./ legalább egy nyugati felsőfoku nyelvvizsgával kell rendelkezniük:
  - az operatív osztályokon és önálló alosztályokon az operatív beosztottaknak,

(18)

3./ legalább egy középfoku nyelvvizsgával kell rendelkeznük:

- az önálló operatív-technikai /A, X, Y/ és a 12 "R" alosztályokon a kiemelt főoperatív, főoperatív és operatív beosztottaknak.

Amennyiben a hirszerző tiszt olyan területre kerül át-helyezésre, besorolásba, ahol a követelmény magasabb tudásánál, azt az új szakmai vezetője által meghatározott határidőn belül pótolnia kell.

A fel nem sorolt beosztásoknál a nyelvtudás szükségességét, vagy hasznosságát, a nyelvtudási pótlék folyósítását minden esetben személy szerint határozom meg.

II.

Nyelvképzés és továbbképzés keretei

A BM III/I. Csoportfőnökséggel szemben támasztott fokozottabb követelmények sürgetően igénylik az egyre tökéletesebb nyelvtudást. Különösen megnövekedett a szóbeli kommunikáció fontossága. Ezeket a követelményeket a jelenleg rendelkezésre álló lehetőségekkel és keretekkel nem lehet megnyugtatóan biztosítani. A helyzet javítása érdekében az állományban az alábbi oktatási formákat a legnagyobb órákihasználtsággal kell igénybe vennie:

A/ A BM III/I. Csoportfőnökség állományának nyelvképzését és továbbképzését három belügyi tanintézet /EM Műszaki Tanfolyam - kizárólag csak a leendő hirszerző tisztékét -, a BM Rendőrtiszt Főiskola és a BM Továbbképző Tanfolyam Parancsnokság/ végzi.

Az oktatás iskolaév szerint történik - szeptember 15-től június 15-ig - az alábbi kurzusokban:

- intenzív egyéni nyelvi képzés, továbbképzés,
- intenzív csoportos nyelvi továbbképzés,
- csoportos szintentartó nyelvi továbbképzés,
- csoportos nyelvi tanfolyamok /közép- és felsőfok megszerzése./

1. Intenzív egyéni nyelvi képzés, továbbképzés:

Ezt az oktatási formát igénybe vehetik:

- a fedőszervi, vagy külföldi kihelyezés előtt állók,
- a hazai bázison külföldi állampolgárokkal kapcsolatot tartók,

- a külföldi kihelyezésre kerülő hirszerző tisztek feleségei, akik részt vesznek az operatív munkában.

Időtartama: heti 4-8 óraszámában.

2. Intenzív csoportos nyelvi továbbképzés:

- a/ az I/1. pontban felsoroltaknak 3 évenként 10 hetes,
b/ az I/2. pontban felsoroltaknak 4 évenként 8 hetes
továbbképző tanfolyamokon kell részt
venniük;
c/ az I/3. pontban felsoroltak 5 évenként 6 hetes
továbbképző tanfolyamon vehetnek részt.

Ezekben a tanfolyamokon csak abból a fő nyelvből vehetnek részt a hirszerző tisztek, amit a szakterület vezetője részükre kijelölt.

A tanfolyamon való részvétel egésznapos szolgálatmentességgel jár:

- 3-4 órás kötött tanári foglalkozás;
- a szabadfoglalkozást az erre a célra kijelölt tanulószobában kell egyéni tanulással eltölteni.

A jelenlétért a kijelölt csoportbizalmi a felelős.

A résztvevők a tanfolyam végén minősítő vizsgát kötelesek tenni a III/a-b-c. pontokban meghatározott követelmények szerint.

3. Csoportos szintentartó tanfolyamok:

A tanfolyamok célja a megszerzett felsőfoku végzettség továbbfejlesztése, e nyelvtudás szinten tartása, a beszédképesség fejlesztése.

Ezt az oktatási formát minden hirszerző tiszttel igénybe veheti, aki:

- felsőfoku nyelvvizsgával rendelkezik;
- a tárgyévben nem vesz részt többhetes intenzív továbbképzésben;
- akinek a fő munkanyelv mellett a második nyelv használata is indokolt.

Időtartama: heti egy alkalommal - 3-4 órás kötött tanári foglalkozással.

60

Az objektív lehetőségek megteremtésével, ezt a továbbképzési formát fokozatosan meg kell szüntetni. Helyébe országismereti anyagokkal és idegen nyelvű - főleg angol - filmvetítéssel - munkaidőn túli - továbbképzést kell bevezetni, tanári konzultációkkal.

4. Csoportos nyelvtanfolyamok - közép- és felsőfokra ké-
szülők számára:

A BM III/I. Csoportfőnökség állományában levő, vagy felvételre kerülő olyan elvtársak oszthatók be -
középfoku tanfolyamra:

- a/ akik nem rendelkeznek a szükséges nyelvtudással;
- b/ akik a BM Műszaki Tanfolyamra kerülnek beiskolázásra, de szakmai gyakorlatuk megszerzése céljából addig más társszervnél teljesítenek szolgálatot,
- c/ akiket egy második - harmadik stb. csak külön engedélyem alapján - nyugati nyelv megtanulására köteleztek;

felsőfoku tanfolyamra:

- akik középfoku nyelvvizsgával rendelkeznek,
- a középfoknál az a/ és c/ pontjában meghatározott hirszerző tisztek,
- az I/1 és I/2 pontjában meghatározott hirszerző tisztek.

Időtartam: heti 2x3 órás kötött foglalkozással

- középfokig 3 iskolaév
- felsőfokig 2 iskolaév /összesen 5 év/

A tanintézetekkel közösen törekedni kell - intenzív szakaszok beiktatásával - az oktatási idő csökkentésére. Ebben az esetben az ide beosztott elvtársaknak biztosítani kell, hogy az intenzív szakaszokon - napi 3 órás kötött foglalkozásokon - részt vegyenek.

B/ Egyéb tanulási keretek:

1. Téritéses egyéni nyelvi képzés - továbbképzés:

E tanulási keret igénybevételét a 8/74/julius 10/sz. főcsoportfőnökhelyettesi utasítás szabályozza. Ez az érvényben maradó utasítás lehetőséget ad az egyéni tanulásra - csoportfőnökségi költségen - azoknak a hirszerző tiszteknek, akiknek nyelvi képzése, vagy továbbképzése valamilyen oknál fogva iskolai keretek között nem biztosítható.

67

2. Állami tanintézetekben

- a/ különösen a ritkán beszélt nyelvek esetében - pl. arab, görög, kínai stb. - történő csoportos, vagy egyéni nyelvtanulás;
- b/ az ELTE Idegen Nyelvi Továbbképző Központ kezdő- és haladó tanfolyamain angol, francia, német, orosz és spanyol nyelvből.

A kezdő tanfolyamra felvett hallgatók számára a tanulmányi idő 4 év. A hallgatók a III. és IV. évfolyam elvégzése után záróvizsgát tesznek. Ennek anyaga a III. évfolyamon /I. záróvizsga/ a középfoku nyelvvizsga, a IV. évfolyamon pedig /II. záróvizsga/ a felsőfoku nyelvvizsga anyagával azonos.

A haladó tanfolyamra felvett hallgatók számára a tanulmányi idő 2 év. A haladó tanfolyam hallgatói az I. záróvizsgát 1 tanulmányi év, a II. záróvizsgát 2 tanulmányi év után tehetik le.

A központ hetenként 3 alkalommal 17.30 és 20.30 között tartja a foglalkozásokat. A foglalkozások látogatása kötelező.

A tanfolyamok, kurzusok költségeit a BM III/I. Csoportfőnökség költségére kell elszámolni.

3. Anyanyelvi környezetben - főleg a szocialista országokban - történő nyelvi képzés és továbbképzés, ösztöndíj odaitélése alapján, vagy társszerv segítségének igénybevételeivel.
Az ezzel kapcsolatos valamennyi kérdésben - időtartam, kiutazási és tartózkodási költség, legalizálás stb. külön személyi javaslatokban foglalok állást.

III.

Minősítő vizsgák szervezése

A 10/78.sz. BM utasítás 10. pontja szerint "A nyelvtudási pótlék folyósítása feltételeként időszakos ellenőrző vizsgát kell tenni:

- a tanfolyammal egybekötött továbbképzésre vezényeltek e tanfolyamon,

- a tanfolyami továbbképzésben részt nem vevőknek ötévenként a BM Továbbképző Tanfolyam Parancsnokságon, illetve annak felügyelete mellett az egyes szerveknél."

A tanfolyami továbbképzésben részt nem vevő hirszerző tisztek nyelvtudási fokának megállapítása céljából a BM III/I. Csoportfőnökségen 3 fős minősítő vizsgáztató bizottságokat kell létrehozni a BM Továbbképző Tanfolyam Parancsnokság felügyelete mellett.

A tanfolyami és a tanfolyamon kívüli minősítő vizsgabizottságokban a kijelölt tanáron kívül egy-két olyan hirszerző tiszt is vegyen részt, aki az adott nyelvből legalább tárgyaló szintű felkészültséggel rendelkezik.

A bizottságok feladata:

- a/ Az I/1. pontban felsoroltaknál megállapítani, hogy a hirszerző tiszt képes-e az adott nyelven általános témakörökben - politikai, gazdaságpolitikai, kulturális stb., valamint szakirányának megfelelő tárgykörben /pl. tudományos-technikai hirszerzés/ vitaképes tárgyalópartnere lenni egy külföldi állampolgárnak, illetve minden vonatkozásban szívesen, sokoldalúan tudja-e magát kifejezni, ugyanakkor a szófordulatokat a nyelvtani szabályoknak megfelelően, zökkenőmentesen használja.

Minősítése: kiváló - tárgyalóképesnek felel meg.
/Amennyiben nem érte el ezt a fokot, az I/2. pontnak megfelelően kell minősíteni./

- b/ Az I/2. pontban felsoroltaknál megállapítani, hogy a hirszerző tiszt képes-e a társadalmi, politikai tárgykörben, valamint a mindennapos társalgás fokán pontosan visszaadni az eredeti szöveg tartalmát, stílusát a nyelvhelyesség követelményeinek megfelelően.

Minősítés: - jeles, jó - felsőfoku nyelvtudása szilárd, illetve tudása a felsőfoknak megfelelő.

- c/ Az I/3. pontban felsoroltaknál megállapítani, hogy a mindennapi és sajtóbeli szokincs elsajátításán és aktív használatán alapuló, összefüggő, világos, az idegen nyelvű számára is érthető közlési készséggel rendelkezik-e a vizsgázó.

Minősítése: megfelelt, ill. nem felelt meg.

63

d/ Mindazok, akik nyelvtudási pótléket kapnak, de szervezett nyelvtovábbképzésben nem vesznek részt, ötévenként kötelesek minősítő vizsgát tenni, a fenti kategóriáknál meghatározottak szerint.

Szervezési kérdések:

1. A minősítő vizsgáztató bizottságok tagjait és összehívásának időpontját a személyügyi és kiképzési osztály vezetője javaslata alapján jelölöm meg.
2. A bizottságok a minősítő vizsgákról jegyzőkönyvileg személyre szólóan készítsenek jellemzést a III/a, b. és c. pontokban meghatározott elvek szerint.
3. A bizottságok minősítése alapján a személyügyi és kiképzési osztály vezetője - az érintett szakmai vezetővel történt egyeztetés alapján - tegyen javaslatot a nyelvtudási pótlék megállapítására a 26/73. és a 10/78. sz. BM utasításokban foglaltak figyelembe vételével.
4. Szervezett továbbképzés, illetve minősítő vizsga alóli mentesítést kapnak azok a hirszerző tisztek,
  - akik a szakterületüknek megfelelő nyelvet anyanyelvi, vagy tolmácsolási szinten beszélnek,
  - akik felsőfoku végzettségüket 3 éven belül szereztek,
  - akik 50. életévüket betöltötték.

Minden más esetben személyi elbírálás alapján, saját hatáskörben döntök.

IV.

Általános rendelkezések

1. Mindennemű nyelvi beiskolázásra csak az illetékes területi egység vezetője tehet javaslatot és kérhet módosítást.

A beiskolázást iskolaévre kell tervezni. Az éves terveket a beérkezett igények alapján a személyügyi és kiképzési osztály készíti el és jóváhagyásra hozzám terjeszti fel.

64

2. Addig, amig valaki politikai, állami vagy szakmai iskolai végzettség megszerzése érdekében esti, illetve levelező tanulmányokat folytat, a nyelvoktatásban - kivételes esetekben - egyéni elbírálás alapján lehet besorolni.
A szervezett periódikus - többhetes - nyelvi továbbképző tanfolyam elvégzésére azonban kötelezhetők.
3. A hazai és baráti társszervek tapasztalatait felhasználva, nyelvalkalmassági vizsgálati teszteket kell alkalmazni az állományba felvételre jelölt személyeknél.
Akik nem felelnek meg a nyelvi követelményeknek, meghatározott időn - a BM Műszaki Tanfolyam hallgatói esetében egy éven - belül kerüljenek más beosztásba, illetve áthelyezésre.
4. A személyügyi és kiképzési osztály segítse elő a magasszintű nyelvoktatáshoz szükséges, elsősorban a külföldön beszerezhető tankönyvek, hanganyagok és egyéb segédeszközök beszerzését az európai és a new yorki főrezidenturák segítségével.
5. Az Intézkedést a személyi állománnyal ismertetni kell.
6. Az Intézkedés 1979. szeptember 1-én lép hatályba.
7. Kérem a csoportfőnökség párt- és KISZ alapszervezeteinek a segítségét a nyelvoktatás célkitűzéseinek megvalósításához és a tanulmányi fegyelem megszilárdításához.

BOGYE JÁNOS r. vezérőrnagy
főcsoportfőnökhelyettes

Készült: 1 pld.-ban
Soksz. 34 pld.-ban
Kapják : elosztó szerint!
Készítette: SzRné/VI-né
Nytsz. : 390-50/79.

65